

„Estoński” CIT – sprawdź, czy możesz zyskać

Przewodnik dla podatników
dotyczący ryczału od dochodów
spółek kapitałowych – nowego
systemu opodatkowania CIT

28 listopada 2020

Purpurowy Informator – źródło informacji

Z przyjemnością prezentujemy kolejną edycję „Purpurowego Informatora”, czyli cyklu analiz, w którym omawiamy ważne dla przedsiębiorców kwestie prawne, podatkowe i księgowe. Tym razem tematem naszego cyklu jest analiza propozycji ustawodawcy w zakresie nowego modelu opodatkowania CIT - ryczału od dochodów spółek kapitałowych, czyli tzw. **estoński CIT**).

Szanowni Państwo,

oddajemy w Wasze ręce materiał zawierający informacje o rewolucyjnej zmianie w obszarze podatku dochodowego od osób prawnych, tj. wprowadzeniu nowego systemu opodatkowania wzorowanego na modelu estońskim. Zmiana wynika z ustawy uchwalonej przez Sejm w dniu 28 listopada 2020r. Przepisy czekają jedynie na podpis Prezydenta.

Rozwiązanie zaproponowane przez polskiego ustawodawcę zawiera jednak liczne odstępstwa od estońskiego modelu, w tym warunki wejścia do systemu; pozostania w tym system oraz określone konsekwencje wyjścia z systemu, które bardzo mocno wpływają na podatkową efektywność tego rozwiązania.

Powyższe powoduje, że decyzja o zmianie zasad opodatkowaniu i wejściu w zupełnie nowy, fakultatywny system opodatkowania w formule ryczału od dochodów spółek kapitałowych musi być poprzedzone szczegółową analizą możliwości, potencjalnych korzyści oraz ryzyk związanych z decyzją o zmianie dotychczasowego sposobu opodatkowania.

Zapraszamy do lektury raportu. Mamy nadzieję, że zawarte w nim wnioski przyczynią się do podjęcia przez Państwo korzystnych decyzji biznesowych oraz osiągnięcia znacznych korzyści podatkowych.

Grzegorz Szysz

Partner
Departament Doradztwa
Grant Thornton

Małgorzata Samborska

Partner / Doradca
Podatkowy
Departament Doradztwa
Grant Thornton

Cel i data wejścia w życie regulacji

Data wejścia w życie oraz cele wprowadzonych regulacji

- Od 1.01.2021 r. przepisy Ustawy CIT umożliwią niektórym podatnikom CIT wybór alternatywnego reżimu opodatkowania – tzw. **ryczałtu od dochodów spółek kapitałowych**.
- Istotą ryczałtu jest opodatkowanie zysków spółki w momencie ich dystrybucji na rzecz wspólników.
- Opodatkowanie ryczałtem obejmuje okres 4 lat podatkowych, z możliwością jego przedłużenia na kolejne 4- letnie okresy.
- Warunkiem pozostania w systemie jest ponoszenie nakładów inwestycyjnych.

WAŻNE! Opodatkowanie w modelu estońskim występuje zarówno w momencie wypłaty zysków oraz – co niezwykle ważne i co rzadko jest podkreślane – na moment zakończenia okresu korzystania z ryczałtu.

Cel i data wejścia w życie regulacji

Istotne aspekty regulacji

Opodatkowaniu podlega zysk **księgowy** obliczony według **ustawy o rachunkowości**, w związku z tym przed rozpoczęciem korzystania z ryczału opodatkowaniu podatnik będzie zobowiązany do korekt i w praktyce opodatkowania różnic przejściowych.

Przejście na ryczałt oznacza utratę prawa do:

- rozliczania strat (z pewnymi wyjątkami w zakresie strat z okresów sprzed wejścia w system ryczałtowy),
- korzystania z ulg podatkowych (B+R, IP BOX, Polska Strefa Inwestycji)
- odliczeń darowizn.

Alternatywą dla podatników, którzy spełniają warunki konieczne do skorzystania z nowego systemu, jest tzw. **specjalny fundusz inwestycyjny**, umożliwiający szybsze rozliczenie amortyzacji środków trwałych.

W praktyce wybór ryczału od dochodów spółek kapitałowych powinien zostać poprzedzony kompleksową analizą możliwości skorzystania z nowych regulacji, jak również potencjalnych zysków oraz zagrożeń wynikających z decyzji o skorzystaniu z nowego systemu.

Kto może skorzystać z ryczału?

Spółki kapitałowe (sp. z o.o. lub S.A.), których:

- przychody brutto nie przekraczają **100 mln zł**;
- udziałowcami są wyłącznie **osoby fizyczne**;
- nie posiadają **udziałów** (podobnych praw) w innych podmiotach;
- zatrudniają co najmniej **3. pracowników*** (wyjątek dla start-upów);
- przychody z działalności operacyjnej **są wyższe** niż przychody pasywne tj.:
 - wierzytelności,
 - odsetki,
 - część odsetkowa raty leasingowej,
 - poręczenia i gwarancje,
 - prawa autorskie/ prawa własności przemysłowej,
 - zbycie i realizacja praw z instrumentów finansowych,
 - z transakcji z podmiotami powiązanymi, gdy nie jest wytwarzana wartość dodana pod względem ekonomicznym lub wartość ta jest znikoma;
- ponoszą **nakłady inwestycyjne** lub zwiększają **wynagradzania**;
- złożenie do US **zawiadomienia** o wyborze ryczału;
- przygotowują **sprawozdanie finansowe** zgodnie z Rachunkowością.

*lub ponoszone są miesięczne wydatki w wysokości 3 x przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na rzecz zatrudnionych na podstawie innych umów co najmniej 3 osób fizycznych, niebędących udziałowcami

Nakłady inwestycyjne

Wysokość nakładów w okresie opodatkowania ryczałtem

- **15%**, jednak nie mniej niż **20.000 zł** - w okresie 2 kolejno następujących po sobie lat podatkowych,
- **33%**, jednak nie mniej niż **50.000 zł** - w okresie 4 lat podatkowych (w przypadku realizacji **znaczącej inwestycji** oraz wypełnienia odpowiednich obowiązków informacyjnych),
- **w stosunku do wartości początkowej** środków trwałych zaliczonych do **grupy 3-8 Klasyfikacji Środków Trwałych**, z wyłączeniem nakładów na środki trwałe służące celom osobistym udziałowców.

Rodzaje środków trwałych zaliczanych do grupy 3-8 Klasyfikacji Środków Trwałych:

- kotły i maszyny energetyczne,
- maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
- maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne,
- urządzenia techniczne,
- środki transportu,
- narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane.

WAŻNE: Grunty, budynki, budowle nie mieszczą się w katalogu inwestycji w rozumieniu opodatkowaniu ryczałtem.

Wzrost wynagrodzeń alternatywą dla nakładów

Wzrost wynagrodzeń w okresie opodatkowania ryczałtem

Istotą nowego systemu opodatkowania jest **zachęcenie podatników do inwestowania** a w zamian udzielenie podatnikom niejako kredytu podatkowego poprzez odroczenie momentu opodatkowania dochodów.

W toku prac legislacyjnych, w celu wsparcia przedsiębiorstw usługowych, jako alternatywę do ponoszenia nakładów inwestycyjnych w zakresie nabycia lub wytworzenia określonych aktywów wskazano **istotny i sukcesywny wzrost kosztów wynagrodzeń** rozumiany w następujący sposób:

Podatnik opodatkowany ryczałtem musi ponieść wydatki na wynagrodzenia zatrudnionych osób fizycznych* w wysokości większej o 20%, jednak nie mniejszej niż 30 000 zł, w stosunku do kwoty takich wydatków poniesionych w roku podatkowym poprzedzającym dwuletni okres opodatkowania ryczałtem.

Do wydatków na wynagrodzenia nie zalicza się wydatków, które na podstawie odrębnych przepisów obciążają bezpośrednio podatnika.

*z wyjątkiem udziałowców albo akcjonariuszy tego podatnika

Kto NIE może korzystać z ryczałtu

Spółki osobowe, przedsiębiorcy, spółki kapitałowe inne niż sp. z o.o. oraz S.A. a także:

- Przedsiębiorstwa finansowe – w szczególności banki, fundusze inwestycyjne, firmy inwestycyjne;
- Instytucje pożyczkowe;
- Podatnicy osiągający dochody zwolnione z podatku na terenie SSE / PSI;
- Podatnicy postawieni w stan upadłości lub likwidacji;
- Podatnicy uczestniczący w okresie do 3 lat wstecz w szeroko rozumianych transakcjach reorganizacyjnych (połączenie, podział, przekształcenie, aport).

Przedmiot opodatkowania ryczałtem

Ryczałtowa forma opodatkowania będzie miała zastosowanie nie tylko do wypłaty zysków ale też do następujących kategorii dochodów:

- z tytułu zysku podzielonego lub przeznaczonego na pokrycie strat, jeżeli straty te powstały w okresie poprzedzającym opodatkowanie ryczałtem;
- z tytułu ukrytych zysków, (w tym **pożyczki, darowizny, wydatki na reprezentację**), z pewnymi wyjątkami;
- z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą podatnika;
- z tytułu zmiany wartości składników majątku;
- z tytułu nieujawnionych operacji gospodarczych;
- z tytułu zysku netto – w przypadku podatników, którzy zakończyli opodatkowanie ryczałtem.

Ukryte zyski – wyjątki

Do ukrytych zysków nie zalicza się:

- wynagrodzeń do łącznej wysokości 5x przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia;
- 50/100% wydatków i odpisów amortyzacyjnych związanych z używaniem samochodów / samolotu/ jachtu wykorzystywanych w działalności gospodarczej w części / w pełni;
- kwoty pożyczki (kredytu) zwróconej przez podatnika udziałowcowi albo akcjonariuszowi.

Utrata prawa do korzystania z ryczału

- Z końcem 4-letniego okresu – w przypadku, gdy podatnik złoży informację o rezygnacji z opodatkowania ryczałem;
- z końcem 2-letniego lub 4-letniego okresu, w którym podatnik nie poniósł nakładów na cele inwestycyjne w odpowiedniej wysokości;
- z końcem roku podatkowego, w którym podatnik nie spełnił warunków dot. wysokości przychodów (w tym pasywnych) oraz zatrudnienia;
- a także z końcem roku poprzedzającego rok podatkowy, w którym podatnik:
 - nie spełnił warunków dotyczących formy prawnej, struktury własnościowej oraz sposobu sporządzania sprawozdań finansowych,
 - nie prowadził ksiąg podatkowych lub prowadził je w sposób uniemożliwiający określenie wyniku finansowego netto,
 - dokona przejęcia innego podmiotu lub zostanie przejęty (w drodze łączenia, podziału, aportu ZCP lub przedsiębiorstwa), chyba, że podmiot przejmowany/przejmujący jest opodatkowany ryczałem.

Wyższy CIT, niższy PIT

Wyższy CIT

Opodatkowanie ryczałtem, przy braku szeroko rozumianych transferów na rzecz wspólnika, oznacza brak obowiązku płacenia CIT, ale nie oznacza, że ten obowiązek nigdy nie powstanie.

Nawet przy braku wypłaty dywidendy i innych transferów do wspólnikowi, spółka musi zapłacić CIT najpóźniej z momentem wyjścia z systemu opodatkowania ryczałtem w związku z:

- autonomiczną decyzją o nieprzedłużeniu pozostawania w systemie na kolejny, 4-letni okres
- niespełnieniem warunków do pozostania w system (np. przekroczenie poziom przychodów, czy też brak dalszego dynamicznego wzrostu zakładów inwestycyjnych czy też kosztów wynagrodzeń)

Zapłata CIT następuje według wyższej niż standardowa stawki CIT

Niższy PIT

W imię zwiększenia atrakcyjności nowego systemu i w efekcie zwiększenia szansy na osiągnięcie celów gospodarczych związanych z aktywizacją inwestycji i reinwestycjami zysków, ustawodawca zdecydował o obniżeniu opodatkowania dywidend.

W efekcie, wspólnicy wypłacając dywidendę mogą obniżyć standardowy PIT naliczany od uzyskiwanej dywidendy. Zachętą do reinwestowania paradoksalnie ma stać się obniżenie opodatkowania konsumpcji.

Stawki podatku oraz odliczenia w PIT

Rodzaj podatnika	Poniesione nakłady inwestycyjne	Stawka	Stopa odliczenia części CIT od PIT wspólników z tytułu dywidendy**	Łączne opodatkowanie przy prawie do odliczenia
Mały	Standardowe	15%	41%	25%
	Zwiększone*	10%	71%	20%
Duży	Standardowe	25%	37%	30%
	Zwiększone*	20%	51%	25%

*Nakłady większe niż 50% w okresie 2-letnim lub 110% w okresie 4-letnim opodatkowania ryczałtem.

**Odliczenie od podatku PIT na poziomie wspólnika ustala się według następującego wzoru:
(udział podatnika w kapitale spółki * zapłacony przez spółkę podatek CIT) x 41% / 71% / 37% / 51%.
Prawo do odliczenia dotyczy wyłącznie dywidendy.

Efektywność podatkowa

CIT:

Wariant I: Podatnik inny niż mały podatnik	CIT
Podstawa opodatkowania (wynik podatkowy)	1 000 000
Podatek	190 000
Zysk netto	810 000
PIT	
Podstawa opodatkowania	810 000
Podatek	153 900
Zysk po opodatkowaniu PIT	656 100
Obciążenie podatkowe ogółem	34,39%

Wariant II: Mały podatnik	CIT
Podstawa opodatkowania	100 000
Podatek	9 000
Zysk netto	91 000
PIT	
Podstawa opodatkowania	91 000
Podatek	17 290
Zysk po opodatkowaniu PIT	73 710
Obciążenie podatkowe ogółem	26,29%

Ryczałt od dochodów spółek kapitałowych:

Wariant I: Podatnik inny niż mały podatnik	CIT
Podstawa opodatkowania (wynik bilansowy)	1 000 000
Podatek	250 000
Zysk netto	750 000
PIT*	
Podstawa opodatkowania	750 000
Podatek	50 000
Zysk po opodatkowaniu PIT	700 000
Obciążenie podatkowe ogółem	30,00%

Wariant II: Mały podatnik	CIT
Podstawa opodatkowania	100 000
Podatek	15 000
Zysk netto	85 000
PIT*	
Podstawa opodatkowania	85 000
Podatek	10 000
Zysk po opodatkowaniu PIT	75 000
Obciążenie podatkowe ogółem	25,00%

Ryczałt i znaczne nakłady inwestycyjne:

Wariant III: Podatnik inny niż mały podatnik	CIT
Podstawa opodatkowania (wynik bilansowy)	1 000 000
Podatek	200 000
Zysk netto	800 000
PIT*	
Podstawa opodatkowania	800 000
Podatek	50 000
Zysk po opodatkowaniu PIT	750 000
Obciążenie podatkowe ogółem	25,00%

Wariant IV: Mały podatnik	CIT
Podstawa opodatkowania	100 000
Podatek	10 000
Zysk netto	90 000
PIT*	
Podstawa opodatkowania	90 000
Podatek	10 000
Zysk po opodatkowaniu PIT	80 000
Obciążenie podatkowe ogółem	20,00%

Efektywność podatkowa - wnioski

W systemie ryczału opodatkowanie ma miejsce na moment różnego rodzaju **wypłat** do wspólników lub w momencie **zakończenia** czteroletniego okresu opodatkowania ryczałtem – reinwestowanie i brak wypłaty zysków uzyskanych w okresie korzystania z ryczału nie oznacza braku CIT, lecz wyłącznie jego odroczenie;

Na poziomie spółki:

- z perspektywy wysokości podatku korzystniejszy jest system klasyczny (stawka 19% lub 9% zamiast 25% lub 15%),
- z perspektywy momentu opodatkowania korzystniejszy jest system ryczałtowy (odroczenie momentu zapłaty);

W systemie estońskim ze względu na odliczenie od podatku PIT na poziomie wspólników wyższa efektywność uzyskiwana jest **dopiero na etapie wypłaty zysków** oraz opodatkowania PIT – im większa część zysków jest wypłacana tym korzystniejszy staje się system ryczałtowy.

Efektywna stawka podatkowa

	Brak wypłat zysku			Wypłata 50% zysku			Wypłata 100% zysku		
	„Estoński” CIT		Klasyczny CIT	„Estoński” CIT		Klasyczny CIT	„Estoński” CIT		Klasyczny CIT
	Standardowe nakłady	Zwiększone nakłady	Niezależnie od nakładów	Standardowe nakłady	Zwiększone nakłady	Niezależnie od nakładów	Standardowe nakłady	Zwiększone nakłady	Niezależnie od nakładów
	„Mali podatnicy”								
	25%	20%	9%	25%	20%	18%	25%	20%	26%
Pozostali podatnicy	30%	25%	19%	30%	25%	27%	30%	25%	34%

Estoński CIT vs ulgi podatkowe

W analizie korzyści i zagrożeń związanych w wejściem do systemu ryczałtowego warto uwzględnić rezygnację z możliwości dokonywania odliczeń z tytułu ulg i darowizn, w szczególności:

- wejście do **Polskiej Strefy Inwestycji** (zwolnienie podatkowe) – maksymalnie 70% nakładów inwestycyjnych można „odzyskać” w formie niezapłaconego podatku;
- **Ulg B+R** – można dodatkowo odliczyć 100% kosztów kwalifikowanych, co oznacza korzyść 9% /19% wydatków w zależności od statusu podatnika;
- **IP Box** – stawka CIT 5% dla tzw. dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej;
- **Odliczenie hipotetycznych odsetek** – maksymalnie 250.000 zł może być uznane jako dodatkowy koszt podatkowy.

Specjalny Fundusz Inwestycyjny

Kogo dotyczy?

Podatników spełniających warunki uczestnictwa w systemie ryczału od dochodów spółek kapitałowych.

Warunki skorzystania z Funduszu

- Fundusz jest tworzony z zysku osiągniętego za rok poprzedzający rok podatkowy;
- środki pieniężne nie pochodzą z pożyczki (kredytu), dotacji, subwencji, dopłat ani innych form wsparcia finansowego;
- środki zostaną wpłacone na specjalnie wyodrębniony rachunek rozliczeniowy lub rachunek członka SKOK;
- środki zostaną wydatkowane w kolejnym roku (lub przy spełnieniu określonych warunków najpóźniej w trzecim kolejnym roku podatkowym) na **środki trwałe zaklasyfikowane do grupy 3-8 KŚT**.

Korzyść podatkowa

- Możliwość zaliczenia w roku podatkowym do kosztów uzyskania przychodów odpisów na ww. Fundusz (**natychmiastowa amortyzacja środków trwałych**);
- możliwość korzystania z ulg podatkowych (ulga B+R, IP BOX, Polska Strefa Inwestycji) oraz odliczeń przewidzianych w art. 18 Ustawy CIT.

Ograniczenia

Jeśli przed utworzeniem Funduszu podatnik korzystał z opodatkowania ryczałem może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów odpisy na Fundusz **najwcześniej po upływie 24 miesięcy** od dnia zakończenia stosowania opodatkowania ryczałem.

Wnioski

W każdym przypadku decyzja o skorzystaniu z podatku estońskiego powinna zostać poprzedzona wnikliwą analizą i kalkulacją potencjalnych korzyści lub strat.

Elementami, które mogą stanowić przeciwskazanie do wejścia w system ryczałtowy są w szczególności:

- duże różnice między wynikiem finansowym a zyskiem w rozumieniu przepisów podatkowych;
- potencjał do skorzystania z klasycznych ulg podatkowych, ulga B+R czy IP Box;
- planowane inwestycje w wysokości przekraczającej „próg wejścia” do Polskiej Strefy Inwestycji;
- nierozliczone straty z lat ubiegłych o znacznej wartości;
- wysoka wartość początkowa posiadanych środków trwałych w relacji do wartości planowanych inwestycji;
- planowane inwestycje wyłącznie w obszarze nieruchomości;
- perspektywa przekroczenia progu 100 mln przychodów w perspektywie najbliższych lat;
- docelowo brak lub niewielkie wypłaty zysków z okresu korzystania z ryczałtu;
- planowane działania reorganizacyjne bądź zmiana struktury własnościowej;
- rozbudowane świadczenia spółki na rzecz udziałowców / akcjonariuszy (opodatkowanie jako ukryte zyski).

Wskazaniem do skorzystania z podatku estońskiego są w szczególności:

- brak przeciwwskazań opisanych wyżej;
- przewidywane generowanie zysków w kolejnych latach połączone z planowanymi systematycznymi inwestycjami w środki trwałe;
- odporność na czynniki zewnętrzne gwarantująca ponoszenie nakładów inwestycyjnych;
- postrzeganie systemu ryczałtowego jako narzędzia służące odroczeniu momentu zapłaty podatku.

Zapraszamy do kontaktu

Potrzebujesz wsparcia? Masz pytania?
Jesteśmy do dyspozycji

W zakresie działań reorganizacyjnych

Grzegorz Szysz

Partner, Doradztwo Podatkowe
Grant Thornton
T +48 661 530 233
E Grzegorz.Szysz@pl.gt.com

Natalia Kamińska-Kubiak

Menedżer, Doradztwo Podatkowe
Grant Thornton
T +48 661 538 553
E Natalia.Kaminska@pl.gt.com

Małgorzata Samborska

Partner, Doradztwo Podatkowe
Grant Thornton
T +48 661 538 580
E Malgorzata.Samborska@pl.gt.com

Łukasz Kempa

Doradca Podatkowy
Grant Thornton
T +48 693 141 146
E Lukasz.Kempa@pl.gt.com

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie, obecna w 140 krajach i zatrudniająca ponad 56 tys. pracowników. W Polsce działamy od 27 lat. Zespół 700 pracowników wspiera naszych klientów w takich obszarach jak audyt, doradztwo podatkowe, doradztwo transakcyjne czy outsourcing płac i kadr oraz outsourcing księgowości.